

Emissie 1869

De laagste waarde van de frankeerzegels van de emissies 1852, 1864 en 1867 was 5 cent. Voor de verzending van drukwerken, couranten etc. was het tarief lager dan 5 cent, maar daarvoor ontbraken de frankeerzegels. Om het verschuldigde port voor deze drukwerken te kunnen voldoen, moest men contant betalen.

Gedrukte stukken moesten, zo bepaalde de postwet van 1850, worden verpakt met repen papier, welke niet meer dan de helft mochten bedekken (open enveloppen waren niet toegestaan). Het port voor nieuwsbladen bedroeg 1 cent, ongeacht de grootte. Ander drukwerk dan nieuwsbladen werd per oppervlakte berekend b.v.

kwart vel	= tot 8 vierkante palm	$\frac{1}{2}$	ct
half vel	= t/m 15 vierkante palm	1	ct
heel vel	= t/m 30 vierkante palm	1 $\frac{1}{2}$	ct
per 15 vierkante palm meer		1	ct

(1 vierkante palm is ongeveer 1 dm²)

Per 1 januari 1869 werd het verplicht gesteld om postzegels te plakken, echter met uitzondering voor drukwerken, welke uit een oneven aantal kwart vellen bestonden. Hiervoor bleef de frankering zonder zegels voorgeschreven. Een direct gevolg van het verplicht stellen om de te verzenden drukwerken te frankeren met postzegels was de uitgifte van drukwerkzegels.

Twee proeven van de 1/2 cent zegel

Alvorens tot de uitgifte ervan over te gaan, werden eerst proeven gemaakt in verschillende kleuren.

Deze drukwerkzegels droegen niet de beeltenis van het staatshoofd. De eerste emissie droeg het rijkswapen en de latere uitgiften, op een enkele uitzondering na, in hoofdzaak alleen het waardecijfer. Per 1 januari 1869 zagen de eerste twee zegels van deze nieuwe emissie het licht.

1 cent zwart

2 cent geel

Op 10 mei 1869 werd een nieuwe zegel van 1 1/2 cent in de kleur roze uitgegeven, waardoor nieuwe combinaties mogelijk waren.

1 1/2 cent roze

Op 15 mei 1869 werd de zegel in zwarte kleur vervangen door een zegel in de kleur groen.

1 cent groen

Bij de nieuwe postwet, welke op 1 januari 1871 in werking trad, werd de tariefberekening naar oppervlakte verlaten en werd een berekening naar gewicht ingevoerd.

Voor nieuwsbladen was het port 1 cent per exemplaar en indien het gewicht minder was dan 25 gram slechts 1/2 cent. Voor de overige gedrukte stukken was het tarief tot 400 gram 1 cent per 20 gram.

Door de tariefswijziging van 1 januari 1870 werd het noodzakelijk, dat er enkele nieuwe waarden aan de bestaande serie werden toegevoegd. Op 19 november 1870 werd de zegel met een waarde van 2 1/2 cent in de kleur lila uitgegeven.

2 1/2 cent lila

KATWIJK - BINNEN

Aan

Heeren Burgemeester en Wethouders

van

Wynbriteradeel
Tienland

Een drukwerk-omslag, verzonden op 3 maart 1875 van
KATWIJK - BINNEN naar WYNBRITSERADEEL

Op 1 januari 1871 volgde de laatste zegel van de serie met een waarde van 1/2 cent in de kleur bruin. De serie is bekend geworden onder de naam 'wapenserie'. J. Vurtheim maakte het ontwerp en Joh. Enschede en Zonen vervaardigde in boekdruk de zegels.

Tot eind 1876/begin 1877 werden de zegels verkocht en tot 1 november 1879 waren zij geldig.

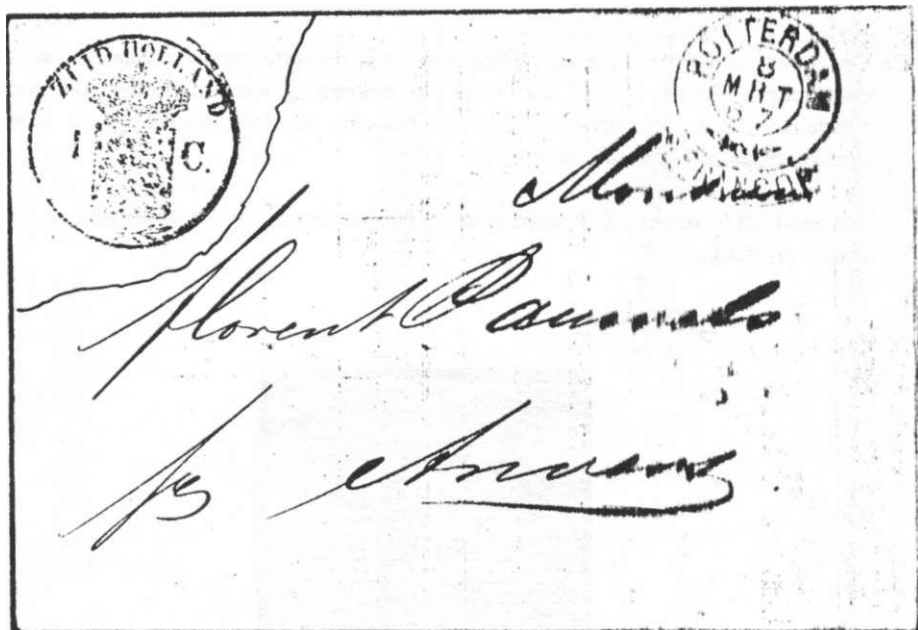

1/2 cent bruin

Gedrukte stukken moesten altijd franco worden verzonden. Deze bepaling dateerde uit 1810 toen - wegens inlijving van ons land bij Frankrijk - de poststempels onder Frans bewind waren gebracht.

In 1866 werd het "franco-takje" stempel in gebruik genomen. Op 21 september 1866 werd het eerste exemplaar aan het kantoor Tilburg gezonden en in datzelfde jaar ook nog aan de kantoren Zeist en Hengelo. In 1867 en latere jaren volgden geleidelijk alle kantoren. In 1869 was deze operatie voltooid.

Op 30 november 1870 verscheen in het Staatsblad nr. 185 een belangrijk koninklijk besluit dat als volgt luidde:

Een gedrukte prijscourant voor tabak werd op 8 maart 1867 verzonden van Rotterdam naar Antwerpen. Op de achterzijde van dit stuk (inzet) bevindt zich ook een afdruk van een belastingzegel van 1 cent.

Wij WILLEM III, BD DE GRATIE GODS, KONING DER NEDERLANDEN, PRINS VAN ORANJE NASSAU, GROOTHERTOG VAN LUXEMBURG, enz., enz., enz.

Gelet op art 21 der wet van 22 juli 1870 tot herziening van onderscheidene bepalingen der wet van 12 april 1850, gewijzigd bij die van 5 juli 1855, houdende regeling van briefport en van de aangelegenheden der brievenposterij: Gezien het rapport van Onzen Minister van Financien, van den 26sten november 1870, no 63, Post; Hebben besloten en besluiten:

Art. 1. De in het bovengemelde wetsartikel bedoelde opene formulieren dragen de naam van briefkaarten. De voorzijde is van een gedrukte aanwijzing van het adres, alsmede van eenen afdruk van de postzegelstempel van 2 1/2 cent voorzien. De keerzijde is geheel bestemd voor de mededeeling, die men daarop verlangt te plaatsen.

Art. 2. Het schrijven van het adres als van de mededeeling kan met inkt, potlood of met eene andere zelfstandigheid van dergelijken aard geschieden, op voorwaarde echter dat het schrift duidelijk zij en op papier blijve vasthouden. Het drukken van een en ander op de kaarten, al of niet met schriftelijke bijvoegingen, is mede toegelaten. Onderteekening of opgave van den naam des afzenders wordt niet vereischt. De briefkaarten worden door of vanwege de afzenders in de postbussen gestoken.

Art. 3. De formulieren zijn op alle postkantoren en hulpkantoren der brievenpost te bekomen tegen drie cent, welke som het port vertegenwoordigt, 't welk voor de verzending eener briefkaart binnen het Rijk door middel van de post verschuldigd is, met inbegrip van een halven cent voor de kosten van aanmaak der formulieren, krachtens het bepaalde bij art. 5 der in het hoofd dezes gemelde wet.

Art. 4. De briefkaarten kunnen op verlangen der afzenders op den voet van art. 9 der in het hoofd dezes gemelde wet worden aangeteekend. De bepalingen ten aanzien der expresse-bestelling zijn mede op de briefkaarten van toepassing. Zij worden in dat opzigt met brieven gelijk gesteld.

Art. 5. De briefkaarten worden met 1 januarij 1871 in gebruik gesteld. Te rekenen van dat tijstip worden de naam- of zoogenaamde visite-kaartjes niet langer op den voet van gedrukte stukken ter verzending met de post toegelaten.

Onze Minister van Financien is belast met de uit voering van dit besluit, hetwelk in het Staatsblad en in de Staatcourant zal worden geplaatst.

Het Loo, den 30sten November 1870.

WILLEM

De Minister van Financien,
VAN BOSSE

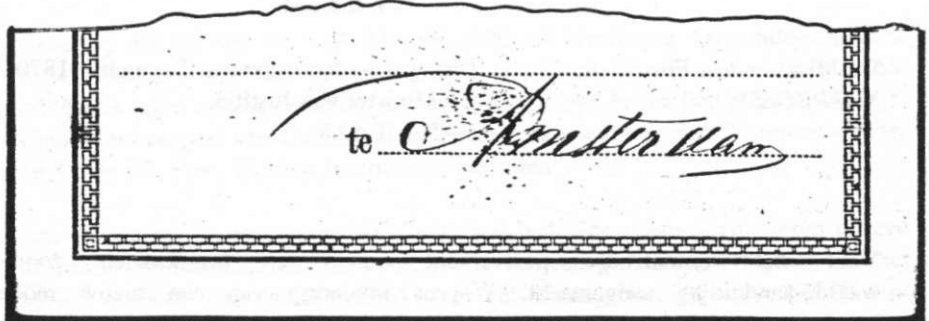
Uitgegeven den negenden December 1870
De Munster van Justitie,
VAN LILAAR

Voor het buitenlandse postverkeer waren er briefkaarten zonder waarde-aanduiding aangemaakt. Wegens invoering van een nieuw model briefkaart werden de resterende kaarten zonder waarde-aanduiding voorzien van een violette zegelafdruk van 2 1/2 cent.

Briefkaart, 18 maart 1874 van Nijmegen naar Deventer.

Bij Resolutie van de Minister van 4 juni 1872 werd de kaart enigzins gewijzigd. De tekst NOTA. enz. werd weggelaten, omdat er veel opmerkingen gemaakt waren over bepaalde woorden.

Onderste gedeelte briefkaart zonder de tekst NOTA. enz.

Met dezelfde resolutie werd ook de mogelijkheid geopend tot de uitgifte van briefkaarten met betaald antwoord.

Briefkaart (antwoord betaald - zogenaamde vraagkaart) 17 april 1876 van Den Helder naar Leiden.

Aan de z.g. vraagkaart zat de z.g. antwoordkaart bevestigd. Deze kaart was bedoeld om kosteloos te kunnen antwoorden.

A. Bosman

Briefkaart (vooruitbetaald antwoord - zogenaamde antwoordkaart) 13 maart 1874 van Amsterdam naar Leiden.